

EVROPSKÉ STŘEDISKO PRO PREVENCI A KONTROLU NEMOCÍ (ECDC) A EVROPSKÁ KOMISE (EC)

EUROPEAN CENTRE FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL (ECDC)
AND THE EUROPEAN COMMISSION (EC)

ECDC – Druhé setkání národních reprezentantů mikrobiologie

ECDC – Second Meeting of the National Microbiology Focal Points (NMFP)

Pavla Křížová

Druhé setkání NMFP (National Microbiology Focal Point) se konalo v budově ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) ve Stockholmu ve dnech 10.–11. 3. 2008 pod vedením dr. J. Giesekeho a mělo následující body programu:

1. Revize zápisu prvního Meetingu NMFP a definování činnosti NMFP (*Piotr Kramarz*)
2. Survey Public Health mikrobiologie a NRL v EU – systémy, struktura, nedostatky, potřeby (*Piotr Kramarz*)
3. Pracovní plán ECDC – část I (*Johan Giesecke*)
4. Pracovní plán ECDC – část II (*Piotr Kramarz*)
5. Závěr jednání (*Johan Giesecke*)

1. Revize zápisu prvního Meetingu NMFP (listopad 2007) a definování činnosti NMFP (*Piotr Kramarz*)

Po revizi zápisu z prvního setkání NMFP prezentoval dr. J. Giesecke návrh rukopisu, který definuje činnost NMFP (Terms of Reference NMFPs). NMFP jsou žádáni o připomínky do 16. 4. 08. Po připomínkování bude tento dokument publikován v materiálech ECDC.

Dále byl prezentován dr. A. Wernerem z DG-SANCO návrh rukopisu (advocacy paper) o strategii spolupráce mikrobiologických laboratoří v EU. NMFP jsou žádáni o připomínky do 16. 4. 08. Po připomínkování bude tento dokument publikován v materiálech ECDC.

V dalším sdělení dr. J. Takkinen přednesla výsledky zhodnocení mezinárodních sítí surveillance (DSN – Dedicated Surveillance Networks). Dosud v ECDC proběhlo v letech 2006–2008 hodnocení 14 DSN z hlediska potřebnosti, proveditelnosti a dosažení cílů. Dle výsledků hodnocení byly DSN rozděleny do 3 skupin: provoz sítí přebírá ECDC (BSN, Enter-net, EU-IBIS), provoz sítí mimo ECDC (ESAC, EUCAST, EuroCJD, EWGLINET, EARSS, ENIVD, EISS, IPSE), provoz sítí ukončen (DIVINE, EuroTB, EuroHIV).

V dalším sdělení dr. A. Ammon prezentovala priority ECDC: dlouhodobé perspektivy surveillance infekčních nemocí v Evropě. Cílem je dosažení surveillance koordinované na úrovni EU, dosažení komplexních dat s vyloučením duplicity. Nezbytným předpokladem je integrace epidemiologické a laboratorní surveillance, včetně molekulární charakterizace infekčních agens. ECDC očekává od členských států implementaci TESSy (The European Surveillance System) a propojení kvalitní laboratorní i epidemiologické složky.

TESSy bude prováděna na úroveň jednotlivých infekčních nemocí a/nebo infekčních agens v šesti skupinách:

1. FWD (Food and Water borne Diseases): salmonelóza, kampylobakteriíza, hemolyticko-uremický syndrom, listerióza, yersinióza, botulismus, hepatitida A, trichinelóza, toxoplasmóza, shigelóza, kryptokokoidóza, giargiíza, leptospiróza, hepatitida E, brucelóza, Creutzfeldtova-Jakobova nemoc, anthrax, cholera, tularemie, echinokokóza;
2. VPD (Vaccine Preventable Diseases): hemofilová onemocnění, meningokoková onemocnění, pneumokoková onemocnění, difterie, tetanus, pertuse, příušnice, spalničky, zarděnky, poliomyelitida, vzteklna, klíšťová encefalitida, rotavirová onemocnění, plané neštovice, papilomavirové infekce;
3. STI/HIV (Sexually Transmitted Infections/HIV): chlamydiová onemocnění, kapavka, syfilis, HIV, hepatitida B, hepatitida C;
4. AMR/HCAI (Antimicrobial Resistance/Health Case Associated Infections): antimikrobiální rezistence, nozokomiální infekce, spotřeba antibiotik;
5. RES (Respiratory Infections): chřipka, tuberkulóza, legionelóza;
6. EZO (Emerging infections, Zoonoses, Others): malárie, Q-horečka, chikungunia, hantavirové infekce, dengue, žlutá zimnice, horečka West-Nile, borelióza, klíšťová encefalitida, mor, virové hemorhagické horečky, SARS, pravé neštovice, nové infekce.

ECDC očekává, že členské státy budou provozovat TESSy jako národní databáze s evropskou kompatibilitou. Členské státy, které mají jednotlivá infekční onemocnění zajištěna specializovanými NRL mají lepší předpoklady k zavedení TESSy. Česká republika mezi tyto země patří a je jen málo infekčních onemocnění, která nejsou našimi NRL diagnostikována.

Seznam stávajících NRL, který MZ ČR předalo zástupcům ECDC při jejich říjnové návštěvě v České republice byl velmi příznivě hodnocen a je doporučeno udržet tuto vysokou kvalitu sítě NRL v České republice.

2. Survey NRL a Public Health mikrobiologie v EU – systémy, struktura, nedostatky, potřeby (*Piotr Kramarz*)

Tomuto bodu byla věnována nejdelší část pracovního setkání a tvořil jeho nejdůležitější složku. Cílem bylo

vytvořit základ dotazníku, který bude mapovat úroveň a kapacitu NRL a Public Health (PH) mikrobiologie v jednotlivých členských zemích EU. Pracovníci ECDC připravili před schůzkou NMFP čtyři okruhy otázek plánovaného dotazníku. Přítomní NMFP byli rozděleni do čtyř pracovních skupin (WG), které nezávisle hodnotily, opravovaly a doplňovaly připravené otázky. V každé pracovní skupině byl koordinátor a zapisovatel z řad ECDC.

WG1 – struktura a systém organizace NRL

(A. Lefebvre, A. Ozin)

WG2 – EQA, akreditace, bezpečnost

(A. Pierson, J. Takkinen)

WG3 – vzdělání, trénink, personální zajištění

(J. Giesecke, V. Prikazsky)

WG4 – spolupráce, potřeby, nedostatky

(A. Werner, P. Kramarz)

Po ukončení oddělených jednání pracovních skupin probíhalo další jednání všech NMFP společně. Zapisovatelé jednotlivých pracovních skupin seznámili všechny přítomné se svými doporučeními a probíhala plenární diskuse. Z výsledků těchto jednání budou připraveny pracovní verze dotazníků, které obdrží NMFP k finálnímu připomínkování (1. 5. 08) a následnému vyplnění (do 9. 6. 08). Na základě vyplněných dotazníků vypracuje ECDC analýzu NRL a PH mikrobiologie v členských státech. Výsledky této analýzy budou podkladem k doporučením, která vydá ECDC členským státům. Z průběhu jednání bylo evidentní, že struktura NRL organizovaná na úroveň jednotlivých infekčních nemocí a/nebo infekčních agens má nejlepší předpoklady vyrovnat se s nároky kladenými připravovaným TESSy. Za situace, kdy dochází ze strany ECDC ke zvyšování nároků na práci NRL, je jakékoli snižování pracovních úvazků v NRL a/nebo slučování současně transparentních NRL do nesrozumitelných konglomerátů naprosto nepřijatelné.

3. Pracovní plán ECDC

(Johan Giesecke, Piotr Kramarz)

Area 1. Analýza situace a koordinace

DG SANCO projekt Biosafety v Evropě

K. Summermatter

Byly vymezeny pojmy biosafety a biosecurity, byla prezentována úloha European Biosafety Association (EBSA). V diskusi k této přednášce byla představitelkou ECDC řečena tato informace: EU Direktiva není návod, je to zákon, který musí členské státy následovat.

Analýza TB laboratorní kapacity

F. Drobniewski

Sít TB laboratoří v Evropě slouží jako příklad dobře fungujícího EU surveillance.

Area 2. Posílení systémů surveillance

Sítě laboratoří v EU surveillance, EQA

J. Takinen

ECDC má čtyři strategie v budování laboratorní EU surveillance:

- Zlepšení sbíraných dat, zahrnutí dat molekulární typizace (enhanced surveillance).
- Analýza trendů jednotlivých nemocí, pravidelné analýzy.
- Způsob hlášení, podpora kapacity systémů surveillance členských států, výzvy k zapojení členských států do DSN.
- EQA surveillance.

Area 3.

Budování kapacity laboratoří emergency response

Podpora laboratoří pracujících v ohnisku

K. Leitmeyer

ECDC mapuje kapacitu laboratoří dle jednotlivých infekčních nemocí a/nebo infekčních agens, plánuje připravit síť expertů, týmy pro asistenci v ohniscích.

Area 4. Vědecká podpora a trénink

Vědecká podpora mikrobiologie a další plány

H. Needham, A. Ozin

ECDC plánuje organizovat dvouletý postgraduální trénink mikrobiologů ve vybraných laboratořích – období již probíhajícího EPIETu pro epidemiology.

4. Závěr jednání

(Johan Giesecke)

Hlavním cílem druhého setkání NMFP byla příprava dotazníku k plánované rozsáhlé analýze NRL a PH mikrobiologie v členských státech.

Bylo konstatováno, že je potřeba určit zástupce NMFP. Dr. Giesecke rozhodne, zda budou akceptováni neoficiální náhradníci oslovení jednotlivými NMFP, nebo zda ministerstva zdravotnictví členských států mají jmenovat oficiální zástupce NMFP.

MUDr. Pavla Křížová, CSc.
NMFP za ČR při ECDC
CLČ-SZÚ
pavla.krizova@szu.cz